

Az Újítók és Feltalálók V. Országos Tanácskozása

Az újítók és feltalálók V. országos tanácskozására 1982. május 15-én került sor az építők székházában.

Az országos tanácskozást az Országos Találmányi Hivatal, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága és a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége rendezte.

Az országos tanácskozás előkészítéseként 1982. február második felétől március végéig vállalati újítói és feltalálói tanácskozások folytak, ahol megválasztották az országos tanácskozás 600 küldöttét. A tanácskozáson meghívottként mintegy 300 állami, gazdasági, társadalmi vezető is részt vett.

Az elnökségben helyet foglalt *Lázár György*, a Minisztertanács elnöke, *Méhes Lajos* ipari miniszter – az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai –, *Marjai József*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *dr. Székér Gyula*, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke, továbbá kiemelkedő munkát végző újítók, feltalálók, egyes állami, társadalmi, gazdasági vezetők.

Az országos tanácskozáson *Földvári Aladár*, a SZOT elnöke, *Deák Gyula* újító, *dr. Bakó Károly* feltaláló és *Juhász András*, a KISZ KB titkára, felváltva elnököltek.

A tanácskozáson először *dr. Pusztai Gyula*, az OTH elnöke fűzött szóbeli kiegészítést, a küldöttek részére előzetesen eljuttatott írásbeli beszámolóhoz és az országos tanácskozás felhívása tervezetéhez.

Az OTH elnöke kiemelte, hogy az V. ötéves tervben az újító és feltaláló mozgalom eredményei lényegében megkettőződtek, de – nemzetközi összehasonlítás alapján – még jelentős tartalékok vannak a műszaki alkotótevékenységben. A tartalékok mozgósításának fő útja a vállalatoknak az újításokkal és találmányokkal összefüggő tevékenysége javítása. Egyes vonatkozásban, – így a munkaköri köteleesség értelmezése, a kisebb és nagyobb jelentőségű újítások eltérő kezelése, a szabadalmazási eljárás egyszerűsítése és gyorsítása tekintetében – azonban az újítási és találmányi jogszabályok továbbfejlesztési lehetőségei is vizsgálat tárgyát fogják képezni.

Gál László, a SZOT főtitkárhelyettese korreferátumában aláhúzta az újító és feltaláló tevékenység vállalati irányításával, egyes társadalmi–emberi gátló tényezőivel összefüggő problémákat és megjelölte a szakszervezetek legfontosabb teendőit e téren.

Az országos tanácskozáson 94 résztvevő kért szót, az idő korlátozottsága miatt azonban csak 26 felszólalásra kerülhetett sor, a többi írásban tette meg észrevételeit, javaslatait.

A felszólalásokban felvetett kérdések két csoportba sorolhatók:

- a vállalati belső mechanizmust és egyes szemléleti problémákat érintő észrevételek, javaslatok,
- a találmányi és újítási jogot, a közgazdasági szabályozást és az irányítást érintő észrevételek, javaslatok.

A vállalati újítói-feltalálói munka kapcsán több küldött beszámolt saját munkahelyének e téren elért eredményeiről, továbbá egyes hiányosságokról. Ismertettek különböző, sikeresnek minősülő vállalati módszereket, amelyeket az újítómozgalom irányításában alkalmaztak. Többen utaltak arra, hogy az új kisvállalkozási formákat újítások kivitelezésének előmozdítására is alkalmazták.

Kifogásolták, hogy egyes vállalatoknál nem megfelelő az újítómozgalom irányítottsága, tervszerűsége. Ennek egyik jele, hogy a feladattervek csak kis százalékban realizálódnak. Nem megfelelő továbbá a vállalati propagandamunka, nem elég eredményes az újítómozgalom és a munkaverseny, brigádmozgalom kapcsolata.

Örömmel üdvözölték az év elején hatálybalépett jogszabálmódosításokat, amelyek egyrészt visszaállították a központi szabályozásba az újítások és találmányok hasznosításában közreműködő ösztönző díjazását, másrészt az újításokra a részesedési alaphoz kifizetett részt mentesítették a progresszív adó alól.

Egyes felszólalásokban hangot kapott, hogy ennek továbbfejlesztésére lenne szükség.

Aláhúzták az információs rendszer fejlesztésének jelentőségét az újítások, találmányok szélesebb körű elterjesztése céljából, továbbá kiemelték az iparjogvédelmi ismeretek jelentőségét a műszaki-gazdasági szakemberek és a vállalati vezetők képzésében. Elhangzott olyan javaslat, hogy a tájékoztatás javítása érdekében rendszeresen kerüljön sor az év találmányai kiállítására és értékelésére.

Egyes felszólalók kidomborították néhány speciális szakterület gondjait. Ennek keretében felmerült, hogy a kommunális vállalatok, amelyek jutalomalap terhére fizetik az újítási díjakat, nem érdekeltek az újításokban.

Szóvá tették továbbá a beruházási újítások kapcsán jelentkező érdekeltségi problémákat, valamint a közszolgálati dolgozók újításai elismerésével összefüggő gondokat, a kisiparosok innovációs tevékenysége egyes korlátait.

Az újítók és feltalálók V. országos tanácskozása felhívás-tervezetével kapcsolatos észrevételek egyetértőek voltak, javasolták azonban, hogy az újítók és feltalálók alkotó erőfeszítései – a felsorolt célokon kívül – irányuljanak a környezetvédelmi, munkavédelmi, üzemszervezési feladatok megoldására is.

Marjai József miniszterelnökhelyettes elvtárs nagy tetszéssel fogadott felszólalásában rávilágított az újító és feltaláló tevékenység legfontosabb gazdaságpolitikai összefüggéseire és aláhúzta a műszaki alkotómunka jelentőségét a gazdaság megújulása szempontjából. Rámutatott, hogy a gazdasági szabályozók és a jogszabályok komplex módosítása szükséges azzal a céllal, hogy a társadalom innovációs képességében rejlő többletenergia felszabaduljon.

Az országos tanácskozás célja az volt, hogy mozgósítson a VI. ötéves terv gazdaságpolitikai céljainak az újító és feltaláló tevékenység eredményességének fokozása révén való alátámasztására, hozza felszínre a pozitív tapasztalatokat és a gátló tényezőket, valamint nyújtson demokratikus fórumot az újítók és feltalálók gondjainak és a teendőknél a megbeszélésére.

Az országos tanácskozás betöltötte célját. Az újítók, feltalálók, szakemberek nagy aktivitása, nyílt, őszinte és konstruktív légkör jellemezte.

Az elhangzott észrevételeket, javaslatokat a rendező szervek és az illetékes állami irányító szervek a Gazdasági Bizottság által meghatározott rendben értékelni fogják és a szükséges intézkedéseket megteszik, illetve azokra javaslatot tesznek.

Az újítók és feltalálók V. országos tanácskozásának

FELHÍVÁSA

A Magyar Szocialista Munkáspárt XII. Kongresszusa követelményként fogalmazta meg, hogy a gazdasági hatékonyság növekedésében jussanak nagyobb szerephez az emberi tényezők, az újító, alkotó kezdeményezések. Ez fokozott társadalmi igényt támaszt az újítók és feltalálók alkotó munkájával szemben, megköveteli a tartalékok mozgósítását.

Mindezek alapján felhívjuk hazánk minden dolgozóját, különösen a kutatásban, fejlesztésben, termelésben tevékenykedőket, hogy az eddiginél nagyobb létszámban, aktívabban kapcsolódjanak be az újító és feltaláló mozgalomba, újításaikkal, találmányaikkal növeljék a társadalmi termelés hatékonyságát, járuljanak hozzá a magyar gazdaság nemzetközi versenyképességének fokozásához.

Az elkövetkező időszakban az újítók és feltalálók alkotó erőfeszítései főképpen a következő területekre irányuljanak:

- korszerű termelési szerkezet kialakítása, jó minőségű, versenyképes termékek gyártása,
- a technológiák korszerűsítése,
- új, korszerű anyagok létrehozása és bevezetése,
- az álló- és forgóeszközök kihasználása,
- a munka- és üzemszervezés javítása,
- a munka termelékenységének emelése,
- a munkavédelmi tevékenység fejlesztése,
- az exportképes árualap növelése, import kiváltása,
- természeti kincseink és nyersanyagaink hatékonyabb kiaknázása és ésszerű felhasználása,
- energiaforrásaink jobb hasznosítása,
- az alap- és szerkezeti anyagok tulajdonságainak javítása és gazdaságos felhasználása,
- a hulladékok és másodlagos nyersanyagok újrafeldolgozása,
- a környezetvédelmi feladatok hatékony megoldása,
- a mezőgazdasági hozamok növelése,
- a szállítás, szolgáltatás hatékonyságának növelése.

Különösen fontos, hogy az újító és feltaláló tevékenység szorosabban kapcsolódjon a központi fejlesztési programokhoz, s így elsősorban az alumíniumipar, a számítástechnika, a gyógyszer-, növényvédőszer és intermediergyártás, valamint az elektronikai ipar fellendülését segítse elő. Mozdítsa elő továbbá az energiaracionalizálási, a hulladékhasznosítási, valamint a kidolgozás alatt álló racionálisabb anyaggazdálkodással összefüggő programok sikeres megoldását.

I.

Az újító és feltaláló tevékenység fejlesztése, az újítók és feltalálók alkotó energiáinak hasznosítása elsősorban a gazdálkodó szervezetek műszaki-gazdasági érdeke és kényszere, a vállalatok, intézetek, szövetkezetek társadalmi-politikai kötelessége és felelőssége. Ezért felhívjuk a gazdálkodó szervezetek vezetőit, hogy a helyi szakszervezettel, KISZ szervezettel és a MTESZ tagegyesületeivel együttműködve:

- tegyék irányítottabbá és szervezettebbé az újító, valamint a feltaláló tevékenységet a vállalati műszaki-gazdasági tervekhez kapcsolódó feladattervek, pályázatok, előzetes szerződések szélesebb körű alkalmazásával is,
- ösztönözzék hatékonyabban az újítókat, feltalálókat, közreműködőket, felhasználva az erkölcsi és anyagi elismerés különböző formáit,
- biztosítsák a létrejött újítások és találmányok szervezett, gyors hasznosítását és szélesebb körű elterjesztését, fokozzák az ezzel összefüggő anyagi érdekeltséget,
- fejlesszék tovább a vállalati szabadalmi-újítási tájékoztatás rendszerét,

- szervezzék meg a gyors, gördülékeny, bürokráciamentes ügyintézést és elbírálást; ehhez alakítsanak ki korszerű belső szabályzatot, biztosítsák a személyi feltételeket, bővítsék az iparjogvédelmi szakismereteket,
- adják meg az újítók és feltalálók részére a munkájukhoz szükséges műszaki-gazdasági információkat és anyagi-technikai támogatást,
- a műszaki értelmiséget, különösen a kutatás-fejlesztés területén dolgozókat hatékonyabban ösztönözzék a világviszonylatban új, a kül- és belföldi piac követelményeit jobban kielégítő termékeket eredményező találmányok alkotására,
- gondoskodjanak a létrejött találmányok belföldi – és amennyiben szükséges külföldi – jogvédelméről,
- a minőségi színvonal folyamatos emelése, az irányítottság, a szervezethez, a hatékonyság javítása mellett törekedjenek az újítómozgalom tömegesebbé tételére, különösen a munkások, a műszaki értelmiség, a nők és a fiatalok fokozottabb bevonásával,
- hozzanak létre újító és feltaláló klubokat, ahol az alkotó emberek kicserélhetik tapasztalataikat és szakmai tanácsadásban részesülhetnek,
- az üzemi demokrácia megfelelő fórumán rendszeresen értékeljék a mozgalom eredményeit, hiányosságait és jelöljék meg a megoldandó feladatokat.

II.

Tanácskozásunk örömmel állapítja meg, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt XII. Kongresszusa határozatával összhangban az elmúlt időszakban számos olyan gazdaságirányítási intézkedés született, amely jobban ösztönöz a műszaki fejlesztésre, az újító, feltaláló tevékenység kibontakoztatására. Különösen kedvezőnek tartjuk, hogy megkönnyítették a gazdálkodó szervezetek számára az újítók ösztönző mértékű díjazását és előnyösebb feltételeket teremtettek az újítások és találmányok hasznosításának meggyorsítására.

E kedvező folyamat folytatása érdekében felkérjük az állami és társadalmi irányító szerveket, hogy folyamatosan gondoskodjanak az újító és feltaláló tevékenység irányítási módszereinek, formáinak, eszközeinek fejlesztéséről, állandó javításáról. Ennek érdekében:

- a gazdaságirányítási rendszer fejlesztése keretében fordítsanak fokozott figyelmet az újító és a feltaláló tevékenység feltételeinek javítására,
- adjanak iránymutatást és módszertani segítséget az újító, valamint a feltaláló tevékenység vállalati szervezéséhez, terjesszék annak bevált módszereit, jó tapasztalatait,
- segítsék elő a széleskörben hasznosítható újítások, találmányok elterjesztését, az információs rendszer fejlesztését, szervezzenek kiállításokat, börzéket,
- javítsák az iparjogvédelmi szakemberképzést, ezáltal az újítási és találmányi ügyek szakszerű vállalati intézéséhez szükséges személyi feltételeket,
- a felügyeleti ellenőrzés keretében rendszeresen vizsgálják és értékeljék az újítások és találmányok vállalati hasznosítását és ügyintézését,
- gondoskodjanak a munkaverseny, a brigádmozgalom és az újító, feltaláló tevékenység összhangjáról; szorgalmazzák, hogy a szocialista brigádok, a fiatalok kollektívái tekintsék vállalásaik fontos részének az újítások, korszerű eljárások kezdeményezését és kidolgozását,
- a tömegtájékoztatási eszközök a jövőben is népszerűsítsék az újító és feltaláló tevékenységet.

***

Felhívjuk az újítókat, feltalálókat, szocialista brigádokat, és valamennyi alkotó, kezdeményező dolgozót, gazdasági vezetőt, aktivistát, hogy munkájukban, társadalmi tevékenységükben támogassák a vállalati tanácskozásokon és az országos tanácskozáson kitűzött célok valóra váltását.

Budapest, 1982. május 15.